T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/179
KARAR NO : 2020/231
KARAR TR : 27.04.2020

ÖZET: 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile 5326 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca verilen idari para cezalarına karşı yapılan itirazın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.D.
Davalı : Şarköy Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. İ.U.

OLAY : Şarköy Belediyesinin 17.07.2018 gün ve 233 sayılı Encümen Kararı ile, inşaat yasağı ile ilgili olarak zabıta müdürlüğü ekiplerince İlçe genelinde devam eden inşaatlarda yapılan denetim sonucu, davacıya ait inşaatta, inşaat yasağına uyulmadan çalışmaya devam edildiği ve gürültü yaparak çevreye rahatsızlık verildiğinin tespit edildiğinden bahisle, davacı adına, inşaat yasağına uymadığı için 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32 ve 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanun'un 1. maddesi uyarınca 518,00 TL, gürültü yapıldığı için 5326 sayılı Kanun'un 36/2. maddesi uyarınca 5.322,00 TL olmak üzere toplam olarak 5.840,00 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

ŞARKÖY SULH CEZA HÂKİMLİĞİ; 29.01.2019 gün ve D.İş: 2018/261 sayı ile, ilgili idari para cezasının idari işlemlerden olması, idare tarafından tek taraflı tesis edilmesi sebebiyle dayanağı encümen kararı olan para cezalarına karşı açılacak davaların İdari Yargı Merciinde karara bağlanması gerektiği açıklanarak, başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev nedeniyle reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

TEKİRDAĞ 1. İDARE MAHKEMESİ; 29.01.2020 gün ve E:2019/297 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda çeşitli kabahatlerin sayıldığı ikinci kısmının "Emre Aykırı Davranış" başlıklı 32. maddesi hükmü, "Gürültü" başlıklı 36. maddesi ve yaptırımlara karşı başvuru yolunu düzenleyen 27. maddesi uyarınca, davacıya ait inşaatta inşaat yasağına uyulmadan ve gürültü yaparak çevreye rahatsızlık verildiğinden bahisle tesis edilen toplam 5.840,00-TL idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suat ARSLAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27.04.2020 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile 5326 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

Hangi fiil ve eylemlerin kabahat niteliğinde olduğu, idari yaptırım türleri ve bu türler arasında sayılan İdari Para Cezaları ile İdari Tedbirlerin neler olduğu ve bunlara itiraz yolları 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda düzenlenmiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesinde; "Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır." hükmü yer almakta ve bu maddede kabahatin tanımı yapılmaktadır.

Kanun'un "Kanunilik İlkesi" başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasında; "Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir." hükmü, ikinci fıkrasında da "Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir." hükmü yer almakta, böylece hangi fiillerin kabahat

oluşturduğunun kanunda açıkça tanımlanabileceği hususunun yanı sıra, idarenin de somut olayda olduğu gibi genel ve düzenleyici işlemleriyle tanımlama yapabileceği belirtilmiş, ayrıca işlenen bir kabahatin karşılığı olan yaptırımın türü, süresi, miktarının ancak kanun ile belirlenebileceği de ifade edilmiş olmaktadır.

Belediye encümenlerinin Kabahatler Kanunu hükümlerine göre idari para cezası ve idari tedbir kararları verebileceğine dair hüküm 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanunun 1. maddesinde belirtilmiştir. Kanunun 1. maddesinde; "Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanununun 32nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verilir. Bu kararda ilgili kişiye bir süre de verilebilir." hükmü yer almakta olup, somut olayda belediye encümeni tarafından tatbik edilen idari para cezası da bu kapsamda uygulanmıştır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Çeşitli Kabahatler" üst başlığı altında düzenlenen "Emre aykırı davranış" başlıklı 32. maddesinde, " (1) Yetkili makamlar tarafından adlî işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.

(2) Bu madde, ancak ilgili kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde uygulanabilir.

(3) 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526ncı maddesine diğer kanunlarda yapılan yollamalar, bu maddeye yapılmış sayılır." denilmiş olup, olayda idari yaptırıma konu inşaat yasağına uymamak eylemi bu kapsamda yer almaktadır.

Aynı Kanun'un 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş; Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; Kanunun 27. maddesinin (1) bendinde, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, Sulh Ceza Mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" ve (8). bendinde ise, "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür" hükümlerine yer verilmiştir.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Ayrıca, 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanunun mülga 5.maddesinde; "Ceza kararlarına tebliği tarihinden itibaren beş gün içinde mahsus hakimlere ve bulunmayan yerlerde sulh hakimliğine müracaatla şifahi veya yazılı itiraz olunabilir. İtiraz şifahi ise bir zabıt tutularak muterize imza ettirilir.

İtirazda sebep gösterilmesi şarttır. Sebep gösterilmeyen itirazlar yapılmamış sayılır. Ticaret ve sanattan men kararıyla para cezasını vermediğinden dolayı hapse değiştirme hükmünün infazı itirazın neticesine karar geri bırakılır." hükmü yer almakta iken, maddenin 1. fikrasının Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesine itiraz yoluna başvurulmuş olup, Anayasa Mahkemesi 22.12.2006 gün, E:2001/26, K:2006/119 sayılı karar ile, "… haklı nedenlerin ve kamu yararının bulunması halinde idari işlemlere yönelik itirazları inceleme görevi yasa koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. Bu çerçevede, belediyelerce uygulanan kimi idari yaptırımlara karşı, belediye teşkilatının yaygınlığına paralel bir idari yargı teşkilatlanmasının söz konusu olmaması nedeniyle sulh ceza mahkemelerine başvuru olanağı tanımasının hak arama özgürlüğünü kolaylaştırıcı nitelikte olduğu, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasını olanaklı kıldığı ve sayılan hususların sözü edilen itirazları inceleme görevinin adli yargıya bırakılmasının haklı nedenini oluşturduğu sonucuna varılmıştır…." demek suretiyle yasa kuralının Anayasa'ya aykırı olmadığından bahisle iptal isteminin reddine karar vermiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun"Gürültü" başlığını taşıyan 36. maddesinde de, "(1) Başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde gürültüye neden olan kişiye, elli Türk Lirası idari para cezası verilir.

(2) Bu fiilin bir ticari işletmenin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye bin Türk Lirasından beş bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

(3) Bu kabahat dolayısıyla idari para cezasına kolluk veya belediye zabıta görevlileri karar verir" hükmü yer almıştır.

Olayda, davacıya ait inşaatta, inşaat yasağına uyulmadan çalışmaya devam edildiği ve gürültü yaparak çevreye rahatsızlık verildiğinin Şarköy Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ekiplerince inşaatlarda yapılan denetim sonucu tespit edildiği, davacı adına 1608 sayılı Kanun ile 5326 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası verildiği anlaşılmıştır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda

uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesine dayanılarak ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36. maddesine göre idari para cezası verilmiş; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren başka bir karar verilmemiş, kararın bu haliyle 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 1608 sayılı Kanun'da bu idari yaptırımlara karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Tekirdağ 1. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Şarköy Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 29.01.2019 gün ve D.İş: 2018/261 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Tekirdağ 1. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Şarköy Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 29.01.2019 gün ve D.İş: 2018/261 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.04.2020 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Hicabi DURSUN	Üye Şükrü BOZER	Üye Mehmet AKSU	Üye Suat ARSLAN
	Üye Aydemir TUNÇ	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN